

نگاهی به سومین دور گفت و گوهای راهبردی قطر و آمریکا و تحرکات ضدایرانی پمپئو در منطقه

کانالیزه کردن دوحه به سمت اسرائیل

شیراز گلزاری

همزمان با امضای توافق صلح امارات و بحرین با اسرائیل، یک اتفاق مهم دیگر در حال رخ دادن است که باز هم صحنه گردان آن، ایالات متحده به شمار می‌رود. این اتفاق مهم امروز برای بار سوم در حال رخ دادن است که به «سومین دور گفت و گوهای راهبردی قطر و آمریکا» مشهور است. گفت و گوهایی که از دو سال قبل تاکنون به صورت سالانه ادامه دارد و به نوعی می‌توان آن را یک نوع راهبرد برای تنظیم روابط میان دوحه و واشنگتن قلمداد کرد. دور اول گفت و گوی استراتژیک قطر و آمریکا در سال ۲۰۱۸ در واشنگتن برگزار شد و دو کشور در خصوص شراکت در زمینه‌های دفاع، مبارزه با تروریسم، مبارزه با افراط‌گرایی، تجارت و سرمایه‌گذاری توافقاتی امضا کردند و یادداشت‌های تفاهمی نیز در زمینه‌های تجارت دوجانبه، سرمایه‌گذاری و تکنولوژی میان دو طرف به امضا رسید. دور دوم این گفت و گوها نیز در سال ۲۰۱۹ میلادی در دوحه

قطر برگزار شد و مسائل تجاری، اقتصادی، دفاعی، مبارزه با تروریسم و افراط‌گرایی و همچنین مسائل نظامی، از جمله مسائل مورد بررسی در این دور از گفت و گوی استراتژیک بین قطر و آمریکا. حالا هم در سال ۲۰۲۰ میلادی برای سومین بار این گفت و گوها میان دو طرف با محوریت وزرای خارجه دولت کشور یعنی محمد بن عبدالرحمان آل ثانی، وزیر خارجه قطر و مایک پامپئو، همتای آمریکایی وی در واشنگتن از روز دوشنبه برگزار شده است. بر اساس اعلام رسانه‌های قطر، این گفت و گوها به مدت دو روز انجام می‌شود و شامل اعلام شراکت‌های فرهنگی، اقتصادی، آموزشی و همچنین امضای چند پیش‌نویس تفاهتمنامه می‌شوند. در این دور از گفت و گوهای راهبردی قطر و آمریکا همچنین مسائل اقتصادی، امنیتی و نظامی نیز بررسی خواهند شد. در همین راستا، لؤلؤه الخاطر، معاون وزیر خارجه قطر اعلام کرده که برخلاف سال‌های گذشته، گفت و گوهای راهبردی امسال بر روابط فرهنگی، اقتصادی و توسعه‌ای متمرکز خواهد بود. آمارها و علائمی که در مورد دور

سوم مذاکرات استراتژیک از سوی اندیشکده‌هایی نظیر میدل ایست منتشر شده نشان می‌دهد که مذاکرات مذکور در نمای کلی همانند دور قبل بر پایه بررسی راه‌های تقویت همکاری دوجانبه در زمینه‌های مختلف نظیر توسعه روابط فوق‌العاده میان دو کشور استوار شده است اما مساله اینجاست که زمان برگزاری دور سوم این مذاکرات دقیقاً در حالی اتفاق افتاده که یک جماعتی از بحرین، امارات و اسرائیل کمی آنطرف‌تر از مکان مذاکرات پمپئو و عبدالرحمان آل ثانی در حال امضای توافقی هستند که دیوار فاصله میان اعراب خلیج فارس و اسرائیل را فرو می‌ریزد و قرار است به کشورهای دیگر مانند عمان، عربستان و حتی کویت سرایت کند. شاید تقارن زمانی این دو رویداد مهم سیاسی آن هم در واشنگتن و با محوریت اسرائیل و کشورهای عربی هیچ ارتباطی با یکدیگر نداشته باشد اما واقعیت این است که نمی‌توان نسبت به همزمانی این دو موضوع مهم بی‌توجه ماند. اینکه ما می‌بینیم معاون وزیر خارجه قطر اعلام می‌کند که دو طرف به بررسی دیدگاه‌های خود درباره منطقه

را مهیا کند. در این مورد، سخنان مایک پمپئو در خلال دور سوم مذاکرات راهبردی آمریکا و قطر، قابل تأمل است. او اعلام کرد که قطر در کاهش تنش در سوریه و لبنان نقش مهمی داشت و از سوی دیگر نمی‌توان نقش دوحه در تحقق صلح در افغانستان را نادیده گرفت و به همین دلیل ما (آمریکا) معتقد است که این کشور حالا باید اختلافاتش با سایر اعضای شورای همکاری خلیج فارس را حل و فصل کند. این دقیقاً همان فشاری است که حالا و در راستای عادی‌سازی روابط امارات و بحرین با اسرائیل، بر قطر تحميل می‌شود تا او را وارد جمع کشورهای کند که در حال پذیرش رسمیت اسرائیل به عنوان یک بازیگر منطقه‌ای یا بهتر بگوییم، «دوست جدید» هستند. به همین دلیل است که می‌گوییم تقارن دور سوم گفت و گوهای راهبردی میان قطر و آمریکا با امضای توافقنامه صلح میان اسرائیل و ابوظبلی و منامه را باید دو مولفه مهم در بطن یک سناریوی بزرگتر دانست. یکی دیگر از اهداف و محورهای که در دور سوم گفت و گوهای راهبردی میان قطر و آمریکا از سوی پمپئو مجدداً مطرح شد، تهدید خواندن ایران برای منطقه بود. در این راستا مورگان اور تاگوس سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد که وزرای خارجه آمریکا و قطر درباره تحرکات منطقه‌ای برای پیشبرد صلح و شکوفایی، ضرورت غلبه بر اختلاف‌ها در منطقه و مبارزه با آنچه تاثیر ثبات‌زادای ایران بر منطقه می‌خوانند گفت و گو کردند. اینکه چرا ایران محور گفت و گوی دو طرف بوده یا اینکه پمپئو به چه دلیل سعی کرده تهران را یک تهدید برای ثبات منطقه بخواند، موضوعی است که پاسخ آن باز هم در پرونده اسرائیل و صلح با اعراب منطقه نهفته است. واشنگتن و به طور خاص، تیم ترامپ به دنبال آن هستند تا بتوانند به هر ترتیبی

را مهیا کند. در این مورد، سخنان مایک پمپئو در خلال دور سوم مذاکرات راهبردی آمریکا و قطر، قابل تأمل است. او اعلام کرد که قطر در کاهش تنش در سوریه و لبنان نقش مهمی داشت و از سوی دیگر نمی‌توان نقش دوحه در تحقق صلح در افغانستان را نادیده گرفت و به همین دلیل ما (آمریکا) معتقد است که این کشور حالا باید اختلافاتش با سایر اعضای شورای همکاری خلیج فارس را حل و فصل کند. این دقیقاً همان فشاری است که حالا و در راستای عادی‌سازی روابط امارات و بحرین با اسرائیل، بر قطر تحميل می‌شود تا او را وارد جمع کشورهای کند که در حال پذیرش رسمیت اسرائیل به عنوان یک بازیگر منطقه‌ای یا بهتر بگوییم، «دوست جدید» هستند. به همین دلیل است که می‌گوییم تقارن دور سوم گفت و گوهای راهبردی میان قطر و آمریکا با امضای توافقنامه صلح میان اسرائیل و ابوظبلی و منامه را باید دو مولفه مهم در بطن یک سناریوی بزرگتر دانست. یکی دیگر از اهداف و محورهای که در دور سوم گفت و گوهای راهبردی میان قطر و آمریکا از سوی پمپئو مجدداً مطرح شد، تهدید خواندن ایران برای منطقه بود. در این راستا مورگان اور تاگوس سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد که وزرای خارجه آمریکا و قطر درباره تحرکات منطقه‌ای برای پیشبرد صلح و شکوفایی، ضرورت غلبه بر اختلاف‌ها در منطقه و مبارزه با آنچه تاثیر ثبات‌زادای ایران بر منطقه می‌خوانند گفت و گو کردند. اینکه چرا ایران محور گفت و گوی دو طرف بوده یا اینکه پمپئو به چه دلیل سعی کرده تهران را یک تهدید برای ثبات منطقه بخواند، موضوعی است که پاسخ آن باز هم در پرونده اسرائیل و صلح با اعراب منطقه نهفته است. واشنگتن و به طور خاص، تیم ترامپ به دنبال آن هستند تا بتوانند به هر ترتیبی

وی همچنین گفته است که تقریباً به فرمول اقتصادی که امضای آبه بر آن است، و به «اقتصاد آبه» معروف شده، پایبند خواهد ماند. این فرمول ترکیبی از سیاست‌های پولی آسان، هزینه‌های دولت و اصلاح ساختاری صنایعی مانند کشاورزی است. به نوشته نیویورک تایمز، با بحران جهانی همه‌گیری ویروس کرونا و افزایش تهدیدات ژئوپلیتیکی در آسیا، جانشینی که در مسیر سابق باقی بماند ممکن است همان چیزی باشد که ژاپن به آن نیاز دارد. کریستینا آل دیویس، مدیر برنامه روابط آمریکا و ژاپن در هاروارد معتقد است: «ژاپن کشوری نیست که اصلاحات انقلابی آن اغلب اتفاق بیفتد. به‌ویژه این نکته برایش یک مزیت است که در مواقع بحران و عدم اطمینان، یک مدیر خوب بحران دیده شود». شایعاتی وجود دارد مبنی بر این که سوگای به‌زودی پس از تصدی نخست‌وزیری می‌تواند انتخابات زودهنگام را اعلام کند. او در صورت موفقیت، می‌تواند محبوبیت خود را تثبیت کند. در غیر این صورت، «شاید فقط یک رهبر موقت باشد». این نظر کن هیچینو، پروفیسور حقوق دانشگاه کیوتو است: «ممکن است آن‌ها با چهره‌های جوان‌تر و جذاب‌تر برای حضور در انتخابات عمومی آینده آماده شوند». در حوزه سیاست خارجه، سوگای تلاش کرده تا جاهای خالی برنامه‌ها و پروژه‌های خود را پر کند. او سال گذشته به واشنگتن سفر کرد و اولین وزیر ارشد کابینه بود که طی سه دهه گذشته چنین سفری را انجام داد. برای آبه، دیپلماسی فردی با رئیس‌جمهور ترامپ بسیار مهم بوده است. خانم سولیس، از موسسه بروکینگز، به نیویورک تایمز گفته است که اگر ترامپ دوباره پیروز شود، سؤال این است که آیا سوگای می‌تواند جادو کند، یا این که روابط رمانتیک برادرانه میان ترامپ و آبه است دیگر تکرار نخواهد شد.

خبر

نشست سران لیبی پنجشنبه در فرانسه

پایگاه فرانسوی اینتلیجنس آنلاین اعلام کرد، پاریس فردا (پنجشنبه) میزبان نشست سران لیبی خواهد بود. این در حالی است که شورای ریاستی دولت وفاق ملی لیبی هرگونه دیدار نخست‌وزیر این کشور با فرمانده نیروهای شورشی موسوم به ارتش ملی لیبی را رد کرده است. این پایگاه فرانسوی اعلام کرد، این نشست با نظارت سازمان ملل و با حضور ژنرال خلیفه حفتر، فرمانده نیروهای شورشی موسوم به ارتش ملی لیبی، عقیله صالح، رئیس پارلمان طبرق در شرق لیبی و نیز فائز السراج، نخست‌وزیر دولت وفاق ملی لیبی برگزار خواهد شد. هدف از این نشست ادامه نشست‌های لیبی در شهر بوزنیقه مراکش است که هفته گذشته انجام شد. فرانسه امیدوار است نمایندگان دیپلمات آلمان و ایتالیا نیز برای حمایت از این مذاکرات حضور داشته باشند. اینتلیجنس آنلاین اعلام کرد، این نشست مقدمه‌ای برای تلاش‌های تیم

خبر

امضای توافق صلح در کاخ سفید همزمان با انتفاضه مردم فلسطین

کاخ سفید شب گذشته (سه‌شنبه) میزبان مراسم امضای دو توافق برای عادی‌سازی روابط میان رژیم صهیونیستی با امارات و بحرین بود. همزمان با این مراسم، انتفاضه سراسری در فلسطین برگزار و پرچم‌های فلسطین در اعتراض به امضای این توافقنامه‌های ننگین برافراشته شد. مراسم امضای توافق برای عادی‌سازی روابط میان اسرائیل با امارات از یک سو و بحرین از سوی دیگر دیشب در کاخ سفید با حضور بنیامین نتانیاهو و دونالد ترامپ و هیات‌های اماراتی و بحرینی به ریاست عبدالله بن زاید و عبداللطیف بن راشد آل ثانی وزرای خارجه دو کشور در ساعت ۱۲ ظهر به وقت واشنگتن (هشت و ۳۰ دقیقه شب به وقت تهران) با حضور حدود ۷۰۰ مهمان، از جمله تونی بلر، نخست‌وزیر سابق انگلیس برگزار شد. این توافق در حالی امضا شد که رهبری یکپارچه مقاومت مردمی فلسطین طی فراخوانی،

آتش سوزی در منطقه تجاری بیروت

منابع خبری از آتش‌سوزی در یکی از بازارهای بیروت خبر دادند. شبکه اسکای نیوز عربی در خبری فوری اعلام کرد که آتش‌سوزی در یک بازار در بیروت رخ داده است. طبق این گزارش، تیم‌های اطفای حریق در حال خاموش کردن آتش هستند. اسکای نیوز درباره دلیل این آتش‌سوزی نیز اعلام کرد که دلیل آن تا بدین لحظه مشخص نشده است اما بخش دفاع مدنی لبنان اعلام کرد که آتش‌سوزی در ساختمانی در محله تجاری در مرکز بیروت رخ داد و مهار شد. طبق این گزارش، آتش‌سوزی در بخشی از یک ساختمان در حال ساخت رخ داد که نیروهای اطفاء حریق موفق به مهار آن شدند. این ساختمان توسط زها حدید، معمار سرشناس عراقی طراحی شده است. در پی انفجار بیروت در چهارم اوت، روز پنجشنبه آتش‌سوزی بزرگی در بندر بیروت رخ داد و بخش زیادی از بندر و منطقه اطراف آن را ویران کرد.

خودروی هیأت دیپلماتیک انگلیس در بغداد هدف انفجار قرار گرفت

منابع خبری روز گذشته (سه‌شنبه) گزارش دادند که صدای انفجاری در نزدیکی مسجد امام الطبول در غرب بغداد شنیده شد که کاروان دیپلمات‌های خارجی را هدف گرفت. به گزارش اسپوتنیک، طبق اطلاعات موجود، انفجاری که به دلیل جاسازی بمب بوده، یک کاروان دیپلماتیک انگلیسی را در نزدیکی مسجد «ام الطبول» در میان دو منطقه الیرموک و البیاع در غرب بغداد، پایتخت عراق را هدف قرار داد. در همین حال، یک منبع امنیتی در مصاحبه با شبکه الرشید عراق گفت، این انفجار که در نزدیکی مسجد امام الطبول در منطقه الیرموک رخ داد، ناشی از یک بمب دست‌ساز بود که در کنار مسیر فرودگاه بغداد به سمت ورود به منطقه الخضراء قرار داده شده بود. همچنین بغداد الیوم گزارش داد، سفارت انگلیس اعلام کرده که یکی از خودروهایش با انفجار یک بمب در نزدیکی منطقه الخضراء در صبح دیروز هدف قرار گرفت.